№ 19—ԳՈՒՆԸ ԵՎ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԱՂ ՊՈՒՆԻ

Տարեկան գինը է 10 ռուբլի.
վեց ամսականը՝ 5 ռ., երեք ամսականը՝ 3 ռ., ամիսը 1 ռ.

Ընդունին հայտարարություններ 5 կոպեկի.

Ի բոլոր տեղերը ուղեւ է ուղեւ գրել միայն մի կողմը թղթին, ընդունելության ժամերը՝ 11—2 ժամը կէսօրից յետոյ.

(Տպատառերով գրվածքները չեն ընդունվում հետ. հայտնի՝ նաեւ հասցէով. — Ձր ըեզ. ուզեցա «Մեկ Ատճառով», ես Պագ-ռուշ, կամ Redaction de «Mégnou Hatasteni», à Tiflis. (Caucase).

ՎԱՂԱՐՇԱԿ

ԿԻՐԱԿԻ, 11 ՄԱՅԻՍԻ 1884 Թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.

Կաթողիկոսական Ընդհ.
Ս. Էջմիածնի — Թիֆլիսի.
Ցանկացողների Նստարանների և Կիրակական Դպրոցների Ընդհանուր Ժողովոյ.
Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի. — Գիտական Ընդհանրական Ընկերութեան.
Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի.
Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի.
Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի

ՎԱՂՎԱՀՈՒՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 17 ՓԱԿՈՒՄԸ

Ի ՀԱՅՐԱՆԻՔԷ

Ի ՀԱՅՐԱՆԻՔԷ

ՎԱՂՎԱՀՈՒՆ

Ի ՀԱՅՐԱՆԻՔԷ

ՎԱՂՎԱՀՈՒՆ

Ի ՀԱՅՐԱՆԻՔԷ

ՎԱՂՎԱՀՈՒՆ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

— Ու օրուան մէջ մեզի վերաբերեալ ի՞նչ լուրեր ունիք։

— Ամենէն կարեւորը այն է, որ Ֆրանսայի Ազգային Ժողովը ընդունեցաւ Ֆրանսա-Գերմանական առեւտրական դաշնագրութիւնը։ Ինչպէս գիտէք, այդ դաշնագրութեան դէմ ընդդիմադիր կուսակցութիւնները ահագին պայքար մղեցին։ Ձախակողմեան պատգամաւորները ամէն կերպով կը ջանային խոչընդոտել դաշնագրութեան ընդունումը։ Ֆրանսայի Ազգային Ժողովի 625 անդամներէն 316-ը քուէարկեցին դաշնագրութեան օգտին, 309-ը՝ դէմ։ Ինչպէս կը տեսնէք, մեծամասնութիւնը շատ աննշան է։ Ուրեմն կարելի է ենթադրել, որ Ֆրանսայի Սենատը, որ աւելի պահպանողական է, պիտի մերժէ դաշնագրութիւնը։

— Ձեր կարծիքով ի՞նչ ազդեցութիւն պիտի ունենայ այդ մերժումը մեր առեւտրական յարաբերութիւնների վրայ։

— Ֆրանսա-Գերմանական առեւտրական դաշնագրութիւնը մերժուելու պարագային, Ֆրանսան պիտի ստիպուի նոր դաշնագրութիւն կնքել Գերմանիոյ հետ, որ աւելի նպաստաւոր պայմաններ պիտի ներկայացնէ Գերմանիոյ։ Ֆրանսա-Գերմանական առեւտրական դաշնագրութեան մերժումը մեզ համար ալ նպաստաւոր պիտի ըլլայ, որովհետեւ Գերմանիան մեզ հետ նոր դաշնագրութիւն մը կնքելու համար աւելի զիջողական պայմաններ պիտի առաջարկէ։

— Ձեր կարծիքով Ֆրանսայի Սենատը ի՞նչ որոշում պիտի տայ։

— Ֆրանսայի Սենատը, որ ընդհանրապէս պահպանողական է, ամէն առիթ պիտի գտնէ Ֆրանսա-Գերմանական առեւտրական դաշնագրութիւնը մերժելու համար։ Ֆրանսայի Սենատը ունի 321 անդամ, որոնցմէ 180-ը պատկանին պահպանողական կուսակցութեան։ Ուրեմն կարելի է ենթադրել, որ Սենատը պիտի մերժէ դաշնագրութիւնը։

— Ձեր կարծիքով ի՞նչ ազդեցութիւն պիտի ունենայ Ֆրանսայի Սենատի որոշումը մեր առեւտրական յարաբերութիւնների վրայ։

— Ֆրանսայի Սենատի որոշումը մեզ համար ալ նպաստաւոր պիտի ըլլայ, որովհետեւ Գերմանիան մեզ հետ նոր դաշնագրութիւն մը կնքելու համար աւելի զիջողական պայմաններ պիտի առաջարկէ։

— Ձեր կարծիքով Ֆրանսայի Սենատը ե՞րբ պիտի քննէ Ֆրանսա-Գերմանական առեւտրական դաշնագրութիւնը։

— Ֆրանսայի Սենատը պիտի քննէ Ֆրանսա-Գերմանական առեւտրական դաշնագրութիւնը 17-էն Յունուար ապրիլ ամսուն։

* * *

Ֆրանսայի Ազգային Ժողովը ընդունեցաւ որ Ֆրանսայի մէջ գործող օտարազգի ընկերութիւնները ամէն տարի 700 տոլար աւելի տուրք վճարեն քան ֆրանսացի ընկերութիւնները։ Ֆրանսայի Ազգային Ժողովի այս որոշումը մեծ դժգոհութիւն պատճառեց Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մէջ։ Ամերիկացի ընկերութիւնները կը պնդեն, որ Ֆրանսայի Ազգային Ժողովի որոշումը կը հակասէ Ֆրանսա-Ամերիկեան առեւտրական դաշնագրութեան։

«Ֆրանսա-Ամերիկեան Առեւտրական Պալատ»ը որոշեց դիմել Ֆրանսայի Սենատին, որ չընդունի Ազգային Ժողովի որոշումը։

* * *

Ֆրանսայի Ազգային Ժողովի անդամ Ժան Ֆրեդերիկ Ժոլիոն Քիւրի, որ ատոմի ռումբի գիւտարարներէն մին է, ըսած է թէ ատոմի ռումբը ամենէն ահռելի զէնքն է, որ մինչեւ հիմա գիւտ արուած է։ Ան ըսած է նաեւ թէ ատոմի ռումբը կրնայ ամբողջ քաղաքներ ոչնչացնել։

* * *

Ֆրանսայի Ազգային Ժողովի անդամ Ժան Ֆրեդերիկ Ժոլիոն Քիւրի, որ ատոմի ռումբի գիւտարարներէն մին է, ըսած է թէ ատոմի ռումբը ամենէն ահռելի զէնքն է, որ մինչեւ հիմա գիւտ արուած է։ Ան ըսած է նաեւ թէ ատոմի ռումբը կրնայ ամբողջ քաղաքներ ոչնչացնել։

* * *

«Նօր, Օճզրեռե» լուսաթերթը տեղեկացուց թէ Ֆրանսայի մէջ գործող ամերիկեան ընկերութիւնները ամէն տարի 700 տոլար աւելի տուրք վճարելու պարտաւորեցուած են, քան ֆրանսական ընկերութիւնները։

* * *

Ֆրանսայի Ազգային Ժողովի անդամ Ժան Ֆրեդերիկ Ժոլիոն Քիւրի, որ ատոմի ռումբի գիւտարարներէն մին է, ըսած է թէ ատոմի ռումբը ամենէն ահռելի զէնքն է, որ մինչեւ հիմա գիւտ արուած է։ Ան ըսած է նաեւ թէ ատոմի ռումբը կրնայ ամբողջ քաղաքներ ոչնչացնել

իմանում ենք, որ մի տարվայ ընթացքում աւելի քան մէկ միլիոն անգամ աւելի կաղին է գործածվում, քան առնառաս։ Բայց հարցը նրանումն է, թէ կաղինը ուտողը ով է։

***

Վրաց «Դրօեբա» լրագրի № 39-ում կարդում ենք.—Գուբ գիւղի (Քութ. նահ.) հասարակութիւնից մօտ 60 ընտանիք կամենալով բարոյապէս պատժել երկու այնպիսի ընտանիք, որոնք միշտ սովորութիւն են ունեցել ուրախանալ դրացու քամբաղդութեան վրայ, տրամիլ հարեւանի բաղդաւորութեան վրայ, չար լեզու բանացնել և այդպիսով կռուացնել հարևաններին և այլն, կայացնում է մի համախոհական վճիռ։ Այդ վճռի մէջ ասուած է. «Մենք ներքոյ ստորագրողք պարտաւորվում ենք յիշեալ երկու ընտանիքի հետ կտրել ընդ միշտ մեր ամենայն տեսակ յարաբերութիւնը. ոչ նոցա մեր տունը թողնենք, և ոչ մենք նոցա տունը գնանք. ոչ մենք նոցա օգնութիւն հասցնենք դժբաղդ դէպքերում և ոչ էլ նոցա օգնութեանը դիմենք. ոչ մենք ներկայ լինենք նոցա ննջեցեալը թաղելիս, և ոչ էլ նոցա թողնենք և այլն, ով որ չեղուի այս պայմաններից պարտաւոր է 25 ռ. տուգանք վճարել»։

***

Մի և նոյն գիւղից «Դրօեբային» գրում են.—Մի երիտասարդ կին ամուսնու բռնաւորութիւնից բարկացաւ հիւանդութիւն ստացաւ, բայց դեռ մահը հեռու էր նորանից։ Հարևան գիւղից մի տղէտ կին բժիշկ գալիս է վերոյիշեալ հիւանդ կնոջ մօտ և խորհուրդ է տալիս հիւանդին արիւն թողնել, ասելով. «Ձո մարմնոյ մէջ պատում է վնասակար արիւն և եթէ մինչև մարտ ամիսը այդ արիւնը չը բաց թողնես, կը զոհուես, իսկ եթէ ինձ կը լսես և իրաւունք կը տաս արիւն հանել, բոլորովին կ'առողջանաս»։ Ողորմելի կինը խաբվելով թոյլ է տալիս մի քանի տեղից արիւն հանել. կին բժիշկը երբ իսեղճին բոլորովին արիւնաքամ է անում, ստանում է իր աշխատանաց վարձը ու գնում. Բայց ողորմելի կինը նոյն գիշերը մեռնում է։

***

Վառված պէտրօլէումի վրայով անցնիլը։—Բրանդ-Ֆօրտից (Պէննսէլվանիա) հաղորդում են մի սարսափելի դէպքի մասին, որ պատահել է երկաթուղու վերայ։ Ուէլսվիլի և Բրանդֆօրդի մէջ մի զարմանալի հանգամանքից պատահեցաւ մի աղէտալի դէպք, որ սարսափելի հետևանքներ ունեցաւ։ Ամէնքդուռ, որ երկաթուղին խիստ պատյտ է անում, կոտորվել էր պէտրօլէումի մեծ չիչ և հեղանիւթը թափվելով երկաթուղու գծի վերայ, բաւական տարածութեամբ ծածկեց նրան։ Շուտ սրանից յետ կառաչարքն եկաւ իջևան, որտեղից շուտով դուրս գնաց հանդէպից եկող ընթացքը։ Մեքենավարը տեսնելով ճանապարհի վերայ ձէթը, հասկացաւ թէ ինչպիսի վտանգ է սպառնում և աշխատում էր հանդիպեցնել ընթացքը, բայց այդպէս ուշ էր, կառքերը հասան այնտեղ ուր թափված էր ձէթը, որ իսկոյն վառվեցաւ թէ ակների քսվելից և թէ չոգեկառքի կայծերից։ Մի և նոյն ժամանակ հետևից պայթումն, որովհետև ձէթի գոլորշիանալից կազմված գազերը վառվեցան մեքենայի կրակից։ Շոգեկառքերը, որոնց մէջ մօտ 40 հոգի կային, զարհուրելի արագութեամբ իջնում էր գառիվայրի վերայ, մինչև որ հասաւ դաշտավայրը, մի վայրկեանում չրջապատած բոցով, որոյ միջով անցաւ գրեթէ մի վերստ։ Սարսափած ճանապարհորդները, պատուհաններից տեսան բոցն և անպէս խառնվեցան, որ ոմանք պատուհաններից դուրս թռան երեք ոտնաչափ

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

Շ ի ր վ ա ն զ ա դ ե

«ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԻՑ»

և

«ՀՐԴԵՀ ՆԱԽԹԱԳՈՐԾԱՐԱՆՈՒՄ»

Ա Ր Ժ Ե Ք 50 Կ.

Կարելի է ստանալ կենդրոնական գրավաճառանոցում և հրատարակչի մօտ կատօլիկէ ակայա փողոց «Աստուածածնի» և ընկ.» առևտրական տան պահեստի կառավարիչ։

Աբել Ապրէսեանց.

Լ ո յ ս Տ ե ս ա ւ

«Ապրիւր» ամսագրի հրատարակութեամբ

«ՓԱՑՏԱՇԷՆ ԽՐԱԽԹԻՑ ՄԻՆՉԵՒ ԸՍՊԻՏԱԿ ՏՈՒՆԸ»

(Պատկերազարդ)

Հիւսիսային Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների երբեմն նախագահ Ջէֆ-մըս Հարֆիլդի կենսագրութիւնը։

ԳԻՆԸ 60 ԿՕՊԿ Է։

Ծախվում է «Ապրիւրի» խմբագրատանը և Թիֆլիսի գրավաճառանոցներում։

Մի ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ պետրովսկի Ակադեմիայում ուսումն աւարտած որոնում է մանուածոր ԴԱՍԵՐ, կամ մի այլ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ։— Հասցէն՝ Редакція «Агбюръ». Іосифу Теръ-Мосесянцъ.

ԱՐԴԵՆ ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

Համառօտութիւն

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻԱՆ.

Գէորգ ԼՃԷՎՈՆԴԻ

Երրորդ տպագրութեամբ.

Գինն է 60 կօպէկ։

Գրամարով գնողներին գինը կը լինի։ Ծախվում է առ այժմ հրատարակչի մօտ. եղբ. Աբովեանցների թղթավաճառանոցում սեպհական տունը։

3—6

Ներսիսեան Հայոց Ազգային Հոգևոր դպրանոցում՝ Հոգաբարձական խորհրդարանի մէջ, մարտ ամսոյս 28-ին, երեկոյեան 8 ժամին, կը լինի աճուրդ (առանց կրկնաձրդի) կապալով տալու նոյն դպրանոցի կալուածքը.— Ա) ՏՈՒՆ և ԿՐՊԱԿՆԵՐ, ընծայած Հանգուցեալ Աւետիք Փիրոյեանցից, որ գտանվում են Սօղոմոնսկի անուանած փողոցումը. № № 6 և 11. և Բ) 21 ԿՐՊԱԿՆԵՐ, որք գտանվում են ուսումնական հրապարակի վերայ վանից աւագ եկեղեցւոյ մօտ։ Պայմանաթուղթը կարելի է կարդալ Հոգաբարձութեան դիւանատան մէջ ամեն օր. (բացի կիւրակէից և տօներից) ցերեկուայ 10-ից 12 ժամին։

«Ա Ղ Բ Ի Ւ Ր»

Լոյս տեսաւ № 3 (մարտ) և ուղարկվից բոլոր բաժանորդներին.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.

Մասն առաջին.—Հակայ-Մրջիւն Աւետարիւս, թարգ. Տ. Գիլղասեանց. Մեր Դարտունը (Մանկական յիշողութիւնից) Պ. Աղայեանց. Աղբիւր (տառնաւոր) Ա. Տ-Մելքիսեդէկ. Պարոյր Հայկազն (Շարունակութիւն) Բաֆֆի. Գիտութիւն և արհեստ—Մեր բարերարները II Ս. Մարտոյ և հայոց տառերի դիւտը Կ. Մ. Շահնազար. Էլեկտրականութիւն II Ն. Ա. Հետաքրքիր տեղեկութիւններ,—Խըրտմտզրաճ Մ. Ալ և այլք.—Երախտադիտութիւնք (թարգ. ֆրանս.) Փ. Վ. Զուարճալիք.— Հանելուկներ (4 հատ). Սրամիտ խնդիր. Շուտասելուկ. Նախընթաց № 2-ի մէջ եղած հանելուկների և բերանների բացատրութիւնները. Մասն երկրորդ.—Մանուկները և նրանց ընթերցանութիւնը. Համառօտ հայեացք բնագիտութեան պատասխանութեան և ուսումնական-դաստիարակութեան վրայ, Գ. Խօջամիրեանց. Կամքի ոյժը (Առ. Բահաթրանց)— Մեր առաջարկութիւնները.— Բնագիտական գրքեր. Խառն լուրեր. Մի կարճ նկատողութիւն. «Աղբիւրի» նուիրողներ.

„ՔԻՉԿՈՒԻԼ“

Թուրքերէն լրագիրը հրատարակ-

վում է Թիֆլիսում շաբաթը մի անգամ։ Տարեկան գինն է 4 ռ., կիսամեայն 2 ռ. 50 կօպ., Թիֆլիսում ստորագրվել կարելի է պ. Շահվերդովի գործակալութիւնում։ Օտարաքաղաքացիք իրանց պահանջը պէտք է ողղեն պ. Ի. Ռ. Ռեցոլդին, Միխայլովսկի փողոց, տուն № 81։ Խմբագրատունը գտանվում է Միխայլովսկի փողոցում Ֆերաի տանը № 16, Մ. կենդենչիևից բնակարանում։

ԳՈՒՐՈՒ ԵԿԱՒ ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԱԿԻՑ

Չ. Գրիգորեանի Կովկասեան գրավաճառ. հրատարակութեամբ

Մ. ՍԻՄԷՕՆԵԱՆՑԻ

դ ա ս ա գ ի ր ք

ԹՈՒՐՔՈՒԹԻՒՆ

Հայոց ուսումնարանների համար. — Երկրորդ տպագրութիւն։

ԳԻՆՆ Է 65 ԿՈՊ. ԳՈՒՄԱՐՈՎ ԳՆՈՂՆԵՐԻՆ 20% ԶԻՋՈՒՄՆ ԿԸ ԼԻՆԻ։

Միևնոյն տեղը վաճառվում են միևնոյն աշխատասիրողի հետևեալ գրքերը։ 1) Ժողովածու թուաբանական խնդիրների մասն առաջին 4-րդ տպագրութիւն, գինն է 50 կօպ.— 2) Մասն երկրորդ Կոտորակներ, 3-րդ տպագրութիւն, գինն է 50 կօպ.— Գումարով գնողներին 21% զիջումն է լինում։

2—20

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

Ս. Մ. Մաւուկեանի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ

ՀԱՄԱՌՕՏ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

Նուէր հայ երիտասարդ վաճառականներին։

ԱՄԵՆԱՀԱՐԿԱՒՈՐ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ամեն տեսակ վաճառականների, սեղանատների, խանութպահների, գործարանատէրերի, հաշուապահների, գործավարների և գործակատարների, և ընդհանրապէս ամեն մէկ առևտրական ու դրամական գործեր ունեցող անձի համար։

ՄԱՏՉԵԼԻ ՁԵՌՆԱՐԿ ու դիւրըմբռնելի մեկնութիւն իւրաքանչիւր անձի համար, որ կամենում է ուսումնասիրել առևտրական գործողութիւնները ու հաշուարարութիւնները, առանց ուսուցչի օգնութեանը դիմելու։

ՏՈԿՈՍՆԵՐԻ ԱԳԻՒՍԱԿՆԵՐ, 2%-ից մինչև 12%, մէկ օրից մինչև 860 օր և մէկից մինչև 10,000 ման. դրամագլխի համար։

ՉԱՓԵՐԻ ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ ԱԳԻՒՍԱԿՆԵՐ, Դոցա միջոցով կարելի է հեշտութեամբ, ձիշտ և արագ, Անգլիայի, Ամերիկայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Աւստրիայի, Հոլանդիայի և Շուիցերիայի ծանրութեան ու երկարութեան չափերը ռուսական չափերի դարձնել և հակառակը։

Եւրոպական տէրութիւնների դրամների, երկարութեան, ծանրութեան, հեղուկների և ընդեղէնների չափերի աղիւսակներ։

Ջանասէր տեսակ հաշիւներ օրինակներ ու ձևեր հայերէն. ռուսերէն և ֆրանսերէն լեզուներով։

Վաճառվում է կենդրոնական գրավաճառանոցում, պ. Եփրեմ Ծատուրեանցի լամպային մագազինում, եղբարց Ծովհաննէսների առևտրական տան գրասենեակում և հեղինակի բնակարանում։ Օտարաքաղաքացիք դիմում են այս հասցէով։

Въ Тифлисъ, Сололакская ул. домъ Карганова. учредителю «Коммерческихъ Курсовъ» Степану Мануэлянцу.

ԳԻՆՆ Է 2 Ռուբլի (սակաւաթիւ տպուած)։

2—8

«ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ» խմբագրութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել Հայ-Հայ հասարակութեանը, որ ներկայ փետրվար ամսից կը շարունակուի «Վ ր ժ ա ր ա ն» ամսաթերթի հրատարակութիւնը և լոյս կը տեսնի նորա № 3, նոյն ուղղութեամբ և դիրքով և նոյն աշխատակիցների օգնութեամբ. ուստի հրաւիրում է ցանկացողներին բաժանորդ գրուելու դիմել Թիֆլիս խմբագրութեան քարտուղար պ. Գ. Շահվերդեանին հետևեալ հասցէով.—Въ Тифлисъ. Въ Редакцію журнала „ВАРЖАРАНЪ“ Абас-Абатская площадь, домъ № 8 Секретарю редакціи Григорію Шахъ-Будагянцу. կամ депо лампъ Цатурова

Տարեկան բաժանորդագինն է ՀԻՆԳ ռուբլի կանխիկ։

Յանձնութիւն.— «ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ» հոկտեմբեր, նոյեմբեր, դեկտեմբեր և յառաջիկայ ամիսների լոյս տեսած համարների փոխարէն խմբագրութիւնը խոստանում է տալ իւր բաժանորդներին կամ մի ընթերցանութեան նոր գիրք, կամ նոյն ամիսների չափին համապատասխան մի համար յանձնիս ամենին։

Խմբագիր—Հրատարակիչ. Ն. ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ.

ДОЗВОЛЕННО ЦЕНЗУРОЮ ТИФЛИСЪ, 10-го Марта 1884 г. Типограф. М. Рот. и К-о. На Гол. проспектѣ Домъ № 41.

Տպարան Մ. Ռոտինեանց և ընկ.